

ROMANIA NOUA

ORGAN DE PROPAGANDA NAȚIONALĂ

Plata anunțurilor după învoială
Redacția și Administrația
Strada Gogol No. 39 - Chișinău

Director: Dr. ONISIFOR GHISO

Iese în fiecare zi de lucru
Sub conducerea unui comitet alcătuit din Români din toate țările

Prim-Redactor: Dr. ION MATEI

CENZURAT

Aniversarea recunoaștere a războiului României nu este, după cum li s'ar părea exponenților unei politici străine, o demonstrație puerilă, ci o înaltă datorie morală la care sunt obligați toți aceia, cari își dau seama că demnitatea națională e o virtute ce nu cunoaște tranșacții și nu admite umiliri.

Prin intensitatea ei se caracterizează nu numai sănătatea sufletească a unui popor, ci și conștiința dreptului și a menirii lui în dezvoltarea civilizației umane.

Oricât de apăsătoare ar fi deci împrejurările interne sub diferitele aspecte ale vieții publice, noi nu putem renunța la afirmarea demnității noastre de rasă, căci așa ceva ar însemna pe lângă o rușinoasă slăbiciune politică și o condamnabilă degradare națională.

Întâ pentru ce simțim o adâncă mângâiere astăzi, când sufletul nostru prăznuiește cu evlavie curată, cel mai glorios capitol din câte cunoaște istoria de luptă a poporului românesc.

Nicieri însă această sărbătoare a sufletului românesc nu primește o semnificație mai puternică și o sfințenie mai strălucitoare, decât pe pământul de lacrimi al Ardealului, unde scripise, acum trei sute de ani și mai bine, realitatea unui ideal ce ne înfioară astăzi simțirile și ne aprinde mândria națională.

Diu întunecata noastră poveste de patimi se desfășoară pentru orice judecător obiectiv marele adevar omenesc, că în lupta pentru viața națională Ardealul avea nevoie de-o libertate politică integrală, prin care să se desfășoare toată energia creatoare a neamului nostru de acolo. Și cum ea nu venea dela cei ce erau datori s'o dea, era firesc să incolțească treptat acel proces sufleteș, care apropie sufletele de același sânge, dând naștere în evoluția popoarelor hotărâre să trăiască, idealului de unitate politică.

A învinui România că a îmbrățișat acest ideal, e identic cu acuza ce i s'ar aduce unei mame, că ține să strângă la pieptul iubitor pe toți fiii ei striviți de dureri. Tocmai această comparație psihologică explică atitudinea României din 1916, care dacă s'a îndreptat spre Ardeal, nu însemna că a uitat Basarabia.

Oricât de mult s'au nevoit în zelul lor o seamă de astronomi politici să creeze o atmosferă de astrologie „centrală”, a biruit peste toate tentativele rătăcite, conștiința simplă dar profetică a sufletului popular, totdeauna înțeleghător al marilor clipe istorice.

Cât de necesară și logică a fost trecerea Carpaților o confirmă așași Basarabia prin una din cele mai superioare personalități daruite neamului nostru.

Vasile Stroescu a înțeles mai bine decât anumiți alecături de partide cari s'au plimbat 4 zile în Ardeal, că leagănul poporului românesc ajunsese acum 10 ani în cea mai mare primejdie. În conștiința luminoasă a acestei realități nu s'a mărginit la frumoase teorii politice, ci deschizându-și inima a jertfit cu o noblete înbitoare acele milioane de coroaie, care erau menite să salveze sutele de forturi ale existenței noastre naționale.

Dacă prin Basarabia ar fi sporit sănătatea morală, Ardealul aducea forța superioară de regenerare sufletească și politică a României, care constituia o necesi-

tate, imediată și fundamentală pentru viitoarea situație a regelui românesc în politica europeană. Că aceste două deziderate n'au putut fi cuprinse în cadrul aceleiași acțiuni istorice din 1916 vina nu e a politicii românești, ci a fatalității care a dat României o poziție geografică nenorocită și a făcut cunoscuta grupare a statelor beligerante.

E însă sigur, că România în împrejurările date, s'a dus — ca orice țară conștientă de chemarea ei — pe drumul indicat de tradiția națională și nu dinastică, a sufletului românesc. Altfel nimeni n'ar putea pricepe uriașă bucurie ce cuprinsese în ziua de Sfânta Marie a anului 1916, satele țării mele inviate.

Și oricât de duros s'a terminat războiul României sub raportul obiectivului inițial, el n'a putut suprima credința cea mare care după solia ce ne vine de departe, trăește acolo în toată strălucirea ei mântuitoare.

Dimpotrivă, destinul eternei dreptăți ne-a adus cu un ceas mai curând pământul strămoșesc dintre Prut și Nistru, dând astfel nu numai o confirmare pozitivă legitimității idealului nostru, ci sporind în chip neîndoios perspectivele realizării lui integrale.

Cine ar mai putea contesta deci adevarul, că România jertfitelor numai prin războiul pentru Transilvania a ajuns la Basarabia?

De aceea se pleacă astăzi aceste două țări înfrățite sufletește la altarul României săngerate ca în mirasmă sfintei sărbători de 15 August să se înalte din *Alba-Iulia* peste *Putna* și până la *Chișinău*, recunoscându-și duioasă și încrederea nebiruită a neamului românesc în *Marea Invierie* de mâine.

I. Matei

Dr. Ioan Pelivan a fost ales deputat

Luni în 13 August s'a ținut alegerea de deputat pentru colegiul al 11-lea de Iași.

A fost ales d. Ioan Pelivan cu 924 voturi contra lui O. Teodoreanu care a intrunit 176 voturi.

Felicităm pe Ieșeni pentru acest frumos omagiu adus Basarabiei și ideii Unirii neamului nostru.

Sufletul nou al Basarabiei

Profesorul universitar d. C. Fedelez, tipărește în gazeta „Desteptarea” dela Soroca un articol Despărțire în care citim aceste rânduri mișcătoare:

„Măcar că cursurile pedagogice s'au sfârșit și lectorii trebuie să plece, copilășii plâng când aud, că și școala lor trebuie oprită câteva săptămâni și seot din sărite pe parinți să vie să se roage, doar nu s'a închile măcar încă două săptămâni de amu înainte. Și când lectorul le spune că sunt prea puțini în clasă, ei alegă repede venind cu toți frajiorii și surioarele lor, precum și cu copiii megieșilor umplând clasul îndată mare, așa încât „Domnul” sa nu mai poată zice nimica”.

CENZURAT

in 14 August 1916

CENZURAT

ROMÂNII,

CENZURAT

ROMÂNII,

CENZURAT

FERDINAND

MIHAI VITEAZUL
1593-1601

CENZURAT

Piedeci în calea răspândirii culturii în Basarabia

- În atenția Onor. Comisar Generali -

Nu știm cu ce rezon, Primăria orașului Chișinău impune pe biletele de reprezentări teatrale și concerte o taxă de 10 la sută la prețul biletelor. Acest procent atât de urcat poate să i convie Primăriei foarte bine, dar el e o piedecă colosală în calea răspândirii culturii noastre naționale. Aceștia au simțit-o toți artiștii români cari au venit la Chișinău și cari trebuind să puie prețuri prea ridicate pe locuri, s'au pomenit cu sala de spectacol, goală.

Rugăm Onor. Comisariat General să binevoiască a lua măsuri pentru reducerea la 5 la sută a taxelor, sau chiar pentru ștergerea totală a lor

Ultima reprezentație din Chișinău

La dorința generală trupa Zaharis Bârsan va juca din nou Miercuri, în teatrul Faclia, comedia de situație «Nazdrăvăniile Divortului», care a cucerit publicul așa de mult la prima reprezentație.

Indemnăm pe toți iubitorii teatrului românesc să participe la această ultimă reprezentație.

Bilete la Librăria «România Nouă».

Campania din Ardeal

14. August. Declarația de războiu a României contra Austro-Ungariei.

15. August. Trecerea Carpaților prin 16 puncte de frontieră.

17. August. Ocuparea Brașovului, a Petroșeilor și Vașarheiului.

18. August. Înaintarea spre Sibiu.

20. August. O patrulă românească intră în Sibiu.

25. August. Ungurii evacuează Toplița românească. Românii ocupă Orșova.

26. August. Trupele austro-ungare se retrag dela Cic-Sereda și Gurghiu spre munții Harghitoi.

3. Septembrie. Românii cuceresc Făgărașul.

5. Septembrie. Ocuparea de către Români a Cehalmului. Retragerea pe Streiu lângă Petroșani.

6. Septembrie. Retragerea spre graniță.

9. Septembrie. Ocuparea de dușman a pasului Vulcan.

10. Septembrie. Lupte sângeroase la Orlat-Gurariului, Râșinari, Cisnădie, Șelimbăr și Talmaci.

16. Septembrie. Retragerea ro-

mânească dela Sibiu.

17. Septembrie. Lupte la vest de Petroșani, la sud de Turul roșu la vest și la nord vest de Odoheiu. În Gurghiu retragerea Austro-Germanilor: Turul roșu e ocupat de inamic cu pierderi.

19. Septembrie. Austro-Germanii înaintază la vest de Petroșani și atacă la Orșova.

22. Septembrie. Retragerea armatei a II-a dela Făgăraș.

23. Septembrie. Retragerea noastră în Gurghiu și pe șoseaua Magheruș-Paraid. Dușmanul trece Oltul la Homorod.

24. Septembrie. Lima Oltului e părăsită cu totul.

25. Septembrie. Lupte la Ghimbav cu intrarea dușmanului în Brașov.

26. Septembrie. Dușmanul ia Branul și ocupă culmea Negrului la sud de Hațeg. Retragerea românească în Săcuime.

27. Septembrie. Lupte la șanțul vechiu lângă Săcele.

29. Totala părăsire a Ardealului.

Viata din Ardeal

1916 — 1918

(După ziarele românești)

27 Iunie. — Președintele clubului deputaților români Dr. T. Mihali ține în parlament un mare discurs, în care răspunde la gravele acuze politice formulate de contele Tisza contra partidului național.

Spune că ziarul „Românul” a scris în chip patriotic. Atacarea lui Cicio-Pop că n'a vrut să iscălească o declarație de loialitate în care Românii se leapăda de eliberarea fraților din România, e nedreaptă.

Regretă că el (Mihali) a iscalit-o fără să-i cunoască cuprinsul, dându-și adeseuna prin telefon. La 5 Septembrie 1916 îndată după intrarea României în războiu, Cicio-Pop a făcut o declarație în cameră dând expresie devotamentului Românilor față de țra și patrie.

Nu mai era nevoie de alte acte de loialitate. Respinge acuzația că soldații români de prin spitale ar fi simulanți spre a nu fi duși pe câmpul de luptă. Controlul medicilor unguri e mult mai sever. Democrația adevărată nu se poate introduce în Ungaria, fără rezolvirea chestiunii de naționalități. Voiam să ne vedem asigurată libera noastră dezvoltare politică culturală și economică. Voim să avem și noi toate drepturile cetățenești, câștigate cu averea și sângele nostru. Nu voiam încredere guvernului.

27 Iunie. — În acea ședință a Parlamentului a răspuns contelui Tisza și deputatul Cicio-Pop. Spune că la ordinea zilei e subscrierea unui protest contra principiului susținut de Wilson ca națiunile să dispună singure de soarta lor. Câtă vreme țoseși contele Tisza a spus că în Ungaria dezideratul lui Wilson este îndeplinit, că adică naționalitățile au drepturi și libertăți (!), protestul n'are loc.

Românii nu luptă contra națiunii ungarești, ci contra guvernului ei. Tisza a zis să mulțamec lui D-zeu că mai trăiesc. Da, așa și fac, căci nu voesc să trăesc decât în cinste.

2 Iulie. — S'a publicat autograful de amneștie pentru toți condamnații politici din Austria. În Ungaria nu s'a făcut așa ceva, pe motiv că aici condamnații sunt aceia cari au păgubit interesele militare. Acesta a fost singurul pretext, ca să fie internată la Sopron intelectualii Românilor îndată după năvălirea Românilor în Ardeal.

20 August. — Reprezentanții episcopatului român ortodox din Ungaria au adus omagii Imparatului. Acesta multumind și apreciind credința și jertfa Românilor a spus: „asigur pe fiecare membru al bisericii române că doresc să respectez pentru totdeauna religia și drepturile biseriei d-voastră”.

19 August. — Gazeta socialistă „Népszava” scrie un articol energic contra politicii lui Apponyi de-a prigoni și nimici școlile românești. Ordinațiunea lui Apponyi — zice Népszava — e deadeptat atentat asupra politicii externe de pace a monarhiei.

3. Septembrie. — Consistorul mitropoliei române ortodoxe se întrunește în Sibiu spre a lua atitudine contra procedurii contelui Apponyi față de școala românească. S'a hotărât înaintarea unui protest.

Numărul soldaților români din Austro-Ungaria e de 1 milion, făcând parte din 4 corpuri de armată: Sibiu, Temisoara, Cașovia și Lemberg. Iată pe lângă mii de ostași căzuți fără țință și câțiva din numeroșii intelectuali morți pe câmpul de luptă: Marcel Ștefan din Sibiu, Viile Rațiu din Lugos, Iacob Grecu, Vasile Radu Dr. V. Roșca, Dr. Aurel Fulea, Virgil Ienchi, Ilie Bogariu, Dr. Teodor David, Vasile Chores, Ioan Faur, Iuliu Albușescu, Iosif Inșconi, Serafim Stoica ș. a.

Episcopul Miron al Caransebeșului a roștit o puternică cuvântare în casa magnaților la 21 Iunie, cerând categoric drepturi și libertăți pentru poporul românesc.

La facultatea de litere a universității din Cluj, a fost numit docent de limba și literatura română Dr. Nicolae Dragan profesor la liceul din Năsăud.

În ziua de 6 Ianuarie a. c. o mână de tineri și însuflețiți luptători înfrunțază la Sibiu „Gazeta Poporului”, foie săptămânală pentru popor. Prin spiritul și cuprinsul ei, această gazetă reprezintă cu demnitate sufletul românesc din Ardeal.

Deputații români din Parlament au hotărât să înceapă din nou cea mai energică luptă pentru libertatea poporului românesc.

În ședința din Ianuarie a comitatului Sibiu, s'a pus în discuție hotărârea orașului Cluj pentru rectificarea graniței spre România. Deputatul rus Rudolf Brandsch a combătut această hotărâre. Românii prin asesorul Nicolae Ivan au protestat de asemenea spunând că ei se bazează pe declarația ministrului de externe, care a spus că Austro-Ungaria e pentru o pace fără anexiuni și despăgubiri.

A fost ales și întărit Director al liceului din Brașov d. Gh. Chelariu. La școala comercială au fost numiți doi profesori noi: Dante German și Fabiu Sânjoan.

(Va urma)

Ce înseamnă azi America?

INFORMAȚIUNI

Situația Războiului

Biroul Reuler anunță din Londra că 9 membri ai congresului Statelor-Unite care au stat câtu-vă vreme în Anglura, pentru a studia situația, au făcut o declarație care poate fi socotită ca o descriere oficială a sfârșitului Statelor-Unite. Aceasta cuprinde între altele:

Perioada de preparare a Statelor-Unite a trecut. America dispune de 20 milioane de oameni în vârstă de a face serviciu. În toți anii un milion de oameni ating vârsta de 21 de ani. America dispune de cea mai mare industrie din lume, susținută de cel mai mare capital. În câteva zile ea poate hrăni populația Franței, Angliei și a Italiei precum și pe a sa proprie, aprovizionând în același timp armatele care luptă contra militarizmului prusian cu rații mărite.

În Europa sunt actualmente 1.500.000 soldați americani. Înainte de finele lui Octombrie 2 milioane vor fi în Europa și în același timp un alt milion va fi gata instruit în America.

În fie-care zi zece mii de soldați părăsesc America. Fără să mai vorbim de imensa cantitate de muniții procurate Aliaților, de la intrarea sa în război. Guvernul american a pus în fabricație atâtea puști, în cât fie-care soldat să aibă câte două. În plus în fie-care săptămână sunt furnizate câte 54,211 puști și 5000 mitraliere.

Armata americană dispune de mai bine de 10 miliarde de car-

tușe pentru mitraliere și primește în fie care zi 15 milioane cartușe de pușcă. De asemenea fabricile americane produc zilnic 76.000 obuze și în fie care săptămână un milion de granate de mână perfecționate și de modele diferite ies din uzină. 150 feluri de instrumente de război pentru tranșee au fost inventate și perfecționate în America. De asemenea sau făcut progrese în întrebunțarea aruncătoarelor de flăcări, de gaze asfixiante și inflamabile, perfecționând în același timp mijloacele de protecție contra lor, care sunt mai bune la Americani, decât la Germani.

America construiește în prezent 25.000 aeroplane și numai în Statele-Unite se găsesc 100.000 de avioane. Noul motor american „Liberté” este în raport cu greutatea sa, cea mai puternică mașină din lume, în stare să ducă marile aparate de bombardament în 50 de ore de zbor la o parte a oceanului Atlantic. Deja s'au trimis 500 din aceste avioane de luptă, cu 500 motoare de schimb, în Europa.

În ceea ce privește construcția vapoarelor, la 14 Iulie au fost lansate 100 de vase. O jumătate de milion de tone se construiesc pe fie-care lună și cînd toate șantierile din America vor fi gata, ele vor fi în stare să săvârșescă un milion de tone. Se construiesc actualmente, și se nimeresc mai multe vase de cât ar putea să nimerescă submarinele, și se nimeresc mai multe submarine decât Germanii pot să construiască.

Liga poporului în Basarabia. — Comitetul basarabean al „Ligii Poporului” de sub conducerea d-lui general Averescu s'a constituit zilele trecute alegându-și ca membri pe dd. N. N. Alexandri, Bărcă, părintele Bejan, avocatul Bodescu și profesorul Dăscălescu.

Directorul de învățământ va face zilele viitoare numirile de revizori școlari și de instructori școlari pentru toate județele Basarabiei.

Cei din urma sunt ceace în România se numesc: revizori de clasă și II. Printre cei ce vor fi numiți sunt bărbați de școală din diferite țări românești.

Orfelinatul basarabean. — Unul dintre așezămintele cele mai folositoare ale Basarabiei este Orfelinatul pentru copiii celor morți în război, înființat acum patru ani prin jertfele (contribuțiile) tuturor satelor Basarabene. Peste 300 de orfani, în majoritate moldoveni, își primesc aici îngrijirea de care au nevoie. Dar cum așezământul e încă nou și lipsește o mulțime de lucruri, printre altele și un local propriu. Direcțiunea orfelinatului a pus acum la cale o Loterie care va aduce suma de peste o jumătate de milion lei, din care se va clădi localul.

Publicul românesc va trebui să dea acestei opere de binefacere tot sprijinul său.

D-șoara Saida Ulubeanu și orfelinatul din Chişinău. — Domnișoara Saida Ulubeanu, neobosită misionară, a cercetat eri orfelinatul basarabean. Cu acest prilej d-sa a luat înțelegere cu direcțiunea orfelinatului în privința concursului pe care o să-l dea acestui așezământ de binefacere. D-sa va ține deocamdată orfanilor exhortații religioase, și va învăța cântecul românesc și va ține pentru publicul mare câteva conferințe (lectii) al căror venit se va da fondului pentru clădirea orfelinatului.

Aniversarea Suveranului. — Aniversarea prea iubitelui nostru Suveran a fost sărbătorită Sâmbătă în toată țara, atât în Moldova, cât și în teritoriul ocupat. În Iași s'a celebrat un Te-Deum solemn de Mitropolitul primit în prezența d. gen. Harju, ministrul de război și a altor dignitari. La București au luat parte la ceremonie d. Dobrovici, preș. Comisiunii interinale, prefectul de poliție etc. La Biaz a avut loc în persoana pe M. Sa, d-l președinte al consiliului de miniștri, și alți d. miniștri cari au fost reținuți la dejun.

Părintele Vasile Lucaci. vestitul luptător ardelen, care a plecat anul trecut în America pentru a îmbrăbăta pe Românii ardeleni de acolo să intre voluntari în armata americană și să lupte pe frontul apusean, după ce și-a împlinit scopul pentru care s'a dus în America, a plecat spre casă. Zilele trecute d-sa a sosit la Paris, unde i s'a făcut o entuziastă primire. În Paris va aștepta d-sa desfășurarea evenimentelor pe front, de care atârna și întoarcerea acasă.

Alianța naționalităților din Austria. — În Laibach s'a format o triplă alianță a Polonilor, Cehilor și Jugo-Slavilor contra germanilor din Austria.

Germanii recunosc marea ofensivă a Aliaților. Retragerea nemțească continuă.

Comunicatul francez nu s'a recepționat. — Comunicat german. — La Baileul și la nord de Scarpe lupte înaintea liniilor. La vest de Croiselle atacurile inamice s'au oprit în noile noastre linii.

Pe ambele părți de la Bapaume între St. Leser și Martinpuich inamicul și-a continuat atacurile. Infanteria și tancurile aveau aici ca scop spargerea frontului nostru. Unde inamicul era respins prin foc sau contra-atac, acolo forțe proaspete și puternice inamice porneau încontinuu la repetarea asaltului.

Lupta a decurs în modul următor: Inamicul a intrat în liniile noastre care trec la vest de Mory la vest de Bapaume-Martinpuich. La nord de Bapaume gârziile și rezervele locale au oprit pe inamic la marginea de est ale localității Mory. Avanzii la vest de Bapaume. La sud-vest de Bapaume, inamicul a atacat Quendecourt și Fleir între Thillois și Martinpuich...

La sud de Somme după mai multe atacuri inamicul s'a așezat solid în Cappy și Fontaine.

TURNUL ZAHARIA BÂRSAN

La stăruința prietenilor și încurajări de succesul strălucite, apreciate în urmă și de oficialitate, artistul Zaharia Bârsan a reușit asupra românilor să realizeze. D-sa va continua lucrul prin Basarabia după următorul program:

Luni și Marți (13 și 14 August) în Bender. Miercuri în 15 August la Chişinău. Joi în 16 și Vineri 17 August Orhei. Sâmbătă 18 și Duminică 19 August la Soroca. Luni 20 August și Miercuri 22 August la Bălți.

Sperăm că pretutindeni el va fi primit cu dragoste pe care o poartă în suflet pentru răspândirea culturii românești în Basarabia.

H. Harden despre politica prusiană

Maximilian Harden publică în „Zukunft” din 10 August, următorul articol violent împotriva politicii prusiene.

„În clipa când focul Urii slave porind din cele patru colțuri ale Rusiei să prefacă lumea într-un incendiu, cum cred că amatori noștri să găsească proptele pentru tromuri și candidați pentru ele?”

Au votat o lege politică pe care 94 la sută din locuitorii acestei țări o vor respinge și nu o vor primi niciodată. E nevoie ca șefii noștri să susțină planurile dușmanilor noștri și să unască într-o singură fleacă toate focurile care ard dela Vladivostok și Sebastopol până la Merman și Fiume? Aceștia sunt greseli fatale ale politicii prusiene.

Vechiul spirit prusac a stăpânit spiritul german, l-a subjugat, la adus la robie, dar niciodată stăpânirea sa n'a fost mai fatală ca azi.

Gustul rau al Germaniei moderne e reprezentat prin teutonismul acesta care are împotriva lui istoria întregă. Simțământul său e stăpânit de ideea această de robire care se cuprinde în aceste două cuvinte: In genchi.

Trebuie să plecăm capul în fața onorurilor și a titlurilor!”

M. Harden se îndreaptă în deosebi împotriva părții reprezentate în camera magnaților de prințul Salzhansman și împărtășită și de Kaiserul că războiul de azi e conflictul între concepția despre lume a Anglo-Americanilor și Germanilor. „Așa să fie Anglo-Americanii cum îi reprezintă gazeta D-tră conservatoare? Se întrebă M. Harden. Ei au dovedit pe lser la Arras și la Dor-man că sunt cu totul alții.

Ei și-au vărsat cel mai bun sânge al lor, au jertfit sute de mii de soldați, nu pentru visuri de cucerie, ci numai și numai pentru înfăptuirea unui ideal. Corespunde această linie de purtare această pe care a-ți desemnat-o D-stra?”

Însemnat e că acest articol a apărut cu voia censurei germane, și e scris de unul din cei mai înverșunați apărători, la începutul războiului, ai politicii de cucerie.

Scrisori către femei. — Aducem la cunoștința cititorilor noștri că în zilele viitoare vom începe a publica o serie de Scrisori către femei datorite colaboratoarei noastre Saida Ulubeanu. În aceste scrisori autorea stăruie asupra unor întrebări sufletesti dintre cele mai adânci pentru viața femeilor.

Nu ne îndoiim că cititoarele noastre le vor urmări cu interes.

Subscrierile pentru Societatea de Cultură Culturală se primesc la Banca Statului Str. Gogol 43.

Aflăm că gazeta „Statul Tării” va înceta de a mai fi „organ al guvernului basarabean”.

Consfătuirea advocaților. — Un comitet de inițiativă convoacă la o întrunire pe domniile advocaților români stabiliți în Chişinău, pentru Miercuri 15 c. ora 5 p. m. la biroul „Oficiului Român de Comerț și Industrie” din str. Alexandru cel bun 100, urmând a fi discutate chestiuni profesionale.

Arhiepiscopul Basarabiei către M. S. Regele

Cu prilejul aniversării nașterii M. S. Regelui Ferdinand al României, I. P. S. Arhiepiscop Nicolae a trimis următoarea telegramă:

„Ziua nașterii Majestății Voastre, fiind zi de mândră sărbătoare națională, am înălțat în catedrala Arhiepiscopală a Chişinăului, împreună cu clerul și poporul, cântările roșii rogându-l Cel al tot puternic pentru sănătatea Majestății Voastre. Ea ne dă și prilejul binecuvântat a vă înnoi expresia simțimentelor noastre de iubire și devotament și să vă zicem din toată inima:

„Să trăiești, Sire,
„Să trăiești Majestății Sa Regina,
„Să trăiești Dinastia!”

Nicolae, Arhiepiscopul Chişinăului și Hotinului.

La aceste urări M. S. Regele a binevoit a răspunde astfel din Reședința Regală Biaz:

„Urările atât de călduroase ce-Mi aduceți cu prilejul aniversării Mele și rugăciunile, ce împreună cu clerul și poporul a-ți înălțat către Atot-pătrunzător, le-am primit cu o via și adăncă mulțumire. Să fie această întâie sărbătoare a Regelui o chezișie pentru legăturile sufletesti ce unesc finiturile moldovenești cu Țara-mamă și cu suveranul lor.”

Ferdinand

Teatrul Blagorodnaia Sobranie

Stagiunea de operă

Directorii: J. ATANASIU și J. BOBESCU

Miercuri 15 August, orele 9 seara fix

Se va da pentru a 2-a oară

„RIGOLETTO”

OPERA IN 4 ACTE

Biletele se vând la magazinul de Muzică Belousova de la 9—7 seara în fiecare zi și în seara spectacolului la Teatru.

TEATRU ELDOBADO

GEABINA ELDOBADO

In fiecare zi Spectacol Român cu Trupa de Operete:

STANESCU CERNA și AUREL BOBESCU

după spectacol

MARE CABARET

cu artiști din

— BUCUREȘTI ȘI ODESA —

INSPECTORATUL SANITAR AL BASARABIEI

Înștiințare

Conformându-se ordonanței No. 25, a D-lui General de Corp de Armată Văitoianu Artur, Comisar General al Basarabiei, de a lua măsurile de poliție Sanitară la frontiera Nistrului și de a hotărî rândul, cum vor începe vaccinările în diferite localități, după cum sunt amenințate de holeră.

Aducem la cunoștința autorităților și publicului că la frontiera Nistrului, s'au înființat deocamdată, de către Direcțiunea generală a serviciului sanitar, următoarele puncte de vizită medicală, pentru călătorii cari sosesc din Rusia: Soroca, Rezina, Coșenița, Varnița, Bender, Ciubruți, Olănești, Akerman-port și Bugaz.

Partea cea mai amenințată de holeră fiind litoralul Nistrului, vaccinarea populației va începe cu localități le aflate până la distanța de 20 Km. de mal și anume mai întâi cu localitățile unde sunt punctele de vizită medicală și apoi cu cele aflate chiar pe malul Nistrului îndepărându-se treptat până la distanța fixată.

Funcționarii autorităților sunt cei dintâi înștiințați și face injecțiile antiholerice pentru a da un exemplu sautur populației. Ei vor face injecții, ca și armata, în orice localitate s'ar afla.

Toți medicii obligați prin ordonanța No. 25 a D-lui Comisar General, aflați în localitățile cuprinse în raza de 20 Km. sus arătate sunt răspunzători de executarea vaccinării antiholerice în regiunile a căror medici oficiali sunt ei. Pentru aceasta zemstvele și autoritățile de care atârna acești medici se vor adresa imediat cu cerere de vaccin antiholerice și de seringi, astfel: cele din jud. Soroca la D-rul Gorăscu, inspector regional sanitar al regiunii I-a, aflat la Bălți; cele din județele Orhei, Chişinău și Bender, la Inspectorul regiunii II Dr. Smadu (Chişinău Str. Nicolaevscaia 129); cele din jud. Akerman, la Inspectorul regiunii III-a Dr. Manea, Bolgrad.

Medicidilegati pe lângă zemstvele județene și toți medicii militari, aflați în acele localități, sunt datori a da întregul lor concurs.

Medicii inspecitori regionali mai sus citați sunt însărcinați cu coordonarea și conducerea vaccinării, fiecare în regiunea sa, în conformitate cu dispozițiunile ordonanței No. 25 a Comisarului General.

Aceiași măsuri s'au luat și pe malul stâng al brațului Chilia a Dunării, unde s'a stabilit, deocamdată punct de vizită medicală la Valecov, Chilia nouă și Ismail.

Vaccinarea va începe deocamdată în aceste trei puncte și se va face de medicii indicați de ordonanță, sub supravegherea medicului primar al Județului Ismail.

Inspector Sanitar al Basarabiei Medic general, Dr. Vieol

Ioan Munteanu

DENTIST

— Diplomat din Paris —

Lucrează în modul cel ai precis și conștiincios tot ce se ține de arta dentară.

GALAȚI

— Strada Domnească No. 92 —

Doctor V. Mandru

Specialist în boale interne, în special de plămâni și inimă.

Strada Iucovschi 17, (lângă Kioschi) — Consul 4—6 p. m.

Fabrica de cuie „VICTORIA”

— GALAȚI —

Cumpără orice cantități de sarmă dreptă și ghimpată. Livrează orice cantități de cuie în orice dimensiuni, contra bani sau în schimb de sarmă. Expediții în provincie și Basarabia.

Pentru orice informații și comenzi a se adresa la fabrică, Str. Traian 69 Galați, sau Str. Bucșenescu 25 Iași.

Se predă

o afacere foarte rentabilă. Se cere un capital de 200.000 lei. Informații la Biroul de Notariat al Bursii din Chişinău, strada Alexandru cel bun cu Pușchin.

Achizitor de Lucrări

se caută pentru Tipografia, Librăria, Legătoria și ziarul „România Nouă”.

Oferte la Administrația noastră.

Student transilvănean caută servicii de lectii. Adresa la ziar.

DR. DOBRESCU

Medic de spital

Specialist în

Boalele interne și venerice (sifilis, blenoragie, sancru)

Laborator pentru analize microscopice, chimice și bacteriologice.

Analiza de sânge (Wasserman)

Consultații dela orele 3—6

Strada Pușchin 25

Doctorul L. NISSIM

— Consultații 6—8 p. m. —

Bulevardul Alexandru 47 (Alexandrovscia Ulița 47). — Chişinău

Telefon No. 444.

10—2

Se află sub tipar și va fi gata peste câteva zile Aritmetica pentru învățătorii din Basarabia.

Pentru d. Comisar G neral

Zilnic se aduc la cunoștință lucrările revoluționare despre purtarea anti-românească a unuia dintre directorii generali ai Basarabiei.

Tinând la dispoziția d-lui Comisar general amzele necesitei domn director, și-l rugăm să binevoiască a numi o anumită care să cerceteze acest caz devenit de o notoritate publică.

Memoriul boerilor din Basarabia

În călătoria lor la Iași boerii din Basarabia s'au înfățișat d. Al. Marțoman cu un lung memoriu relativ la reforma agrară.

În acest memoriu se spune — zice: Interpretarea — că Uniunea Proprietarilor din Basarabia, înțelege să nu se optine la facerea reformelor agrare, cu singura condițiune cu aceste reforme să se facă de oameni serioși și cu pregătirea necesară, propune guvernului următoarele măsuri, a căror urgență necesitate a fost recunoscută și de Comitetul Central al Uniunii:

1. Introducerea ordinii în Stat, bazată pe observarea neclezită a legilor.
2. Desființarea Comitetelor Pământesti, care întrețin numai agitații între țărani și avaria la sațe.
3. Restituirea averilor de cari proprietarii au fost prădați în timpul revoluției.
4. Dreptul de liberă administrare, vizată și arădarea a pantantului, precum și libera întrebunțare a inventarului lor viu sau mort.
5. Rezolvirea cât mai urgentă a problemei agrare pe baze de perfectă egalitate pentru întreg Regatul României.

Singur acest program, de guvernare ar putea scuti Basarabia de calamitatea unei noi revoluții, și să concilieze interesele țărănilor cu ale proprietarilor, în interesul unei bune administrări a domeniului agricol.

Din Bucovina

Demisia mitropolitului Repta. — Gazeta „Îndreptarea” dela Iași aduce știrea că Mitropolitul român Repta din Bucovina a demisionat cu întreg consistoriul. Biserica și fondurile s'au împuțat în doua, numindu-se administratori doi preoți ortodocși, Titus Zimircioșchi pentru Ucraineni și Vorobchievici pentru Români. Știrea e dintre cele mai alarmante.

Motor de benzina

A jum. cai putere, cu toate accesoriile și cu transmisia simplă.

A se adresa la Tipografia „România Nouă”.

Străvii în teatrul nostru. — Mișcarea dela Iași făcând reflexiuni asupra reformelor de tot felul, ce se propun de presa bucureșteană, în urma binefacerilor, cari le simțesc ele de când se află sub influența ocupanților, spune cu indignare legitimă: „Nici instituția Teatrului n'a scăpat de viziunea și sollicitudinea nepoștilor. La falanga noilor scriitori români Petz, Hertz, Froda, Schwartz, Dinu Lăcrimă, Weinberg, Steinberg, cari la București vor renasterea literaturii, s'a adăugat încă unul, Weiss dela „Lumina”, care vrea cu orice preț reformarea Teatrului nostru național.

Casa lui Milo și Alessandri, zice d. Weiss, nu mai corespunde misiunii sale. Trebuie îndrumată pe o cale pozitivă, prin exemplul sentimentelor nobile și jertfitoare pentru binele social, pe care le găsim în operele cătorva dramaturgi... Mai departe, d. Weiss da chiar un program artistic care desigur că numai potrivit cu suferințele noastre nu e; ci cu al altora, poate”.

Un anunț

Cine este de acord cu mine, scrieți: vreau a edita un zurnal mic cu chipuri pentru copii moldoveni-basarabeni. Fiecare a da o jertfă puțină de bani.

Adunați-vă, membri viitori, jurnalei. Adresa: Str. Nicolaevscaia 139 Slemboțkaia

Doctor-Dentist G. B. Borgevschi

Medaliat cu medalia de aur din Paris

Post doctor dentist militar al garnizoanei teritoriale Chişinău

Primește consultații pentru boli de dinți. Pentru domni ofițeri și funcționari militari prețuri reduse

Orele de consultații: 10 a. m. până la 2 p. m. și 5 d. a. până la 8. Laboratoriu special pentru puneri de denturi

Strada Pușchin, 25. Casele Episcopiei